

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2017-1-10 (Devralma)
Karar Sayısı : 17-12/143-63
Karar Tarihi : 06.04.2017

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Adem BİRCAN,
Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: Emine TOKGÖZ, Zekeriya TURAN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Toyota Industries Europe AB
Temsilcileri: Eylül TOPANOĞLU, Sezin ELÇİN CENGİZ
Büyükdere Cad. No:102 Kat:28 34394 Esentepe/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Vive B.V. hisselerinin tamamının ve tek kontrolünün Toyota Industries Corporation'ın tek kontrolünde bulunan Toyota Industries Europe AB tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 30.03.2017 tarihinde giren bildirim üzerine düzenlenen aynı tarih ve 2017-1-10/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Bildirim kapsamında; Vive B.V. (Vive) hisselerinin tamamının ve tek kontrolünün Toyota Industries Corporation'ın (TICO) kontrolünde bulunan Toyota Industries Europe AB (Toyota Europe) tarafından devralınması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) çerçevesinde izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) Vive, Vanderlande Industries Holding B.V.'nin (Vanderlande Holding) tek hissedarı olup, Vanderlande Holding de Vanderlande Industries B.V.'nin (VIB) ve diğer bazı iştiraklerin tek hissedarıdır. Vanderlande Holding, VIB, Vive ve diğer iştirakler tamamıyla aynı kontrol yapısına sahip olup işleme izin verilmesi halinde tüm bu teşebbüslerin tek kontrolü TICO ve Toyota Europe'a geçecektir.

G.1. Taraflar

G.1.1. Devre Konu: Vanderlande Grubu (Vive, Vanderlande Holding, VIB ve diğer iştirakler)

- (6) Hollanda kanunlarına göre kurulmuş ve merkezi Amsterdam'da bulunan Vive, özel bir limited şirket olup çok uluslu Vanderlande Grubu'nun tek hissedarıdır. Ana faaliyet konusu endüstriyel süreç kontrolü ve otomasyonu ekipmanı tasarımı, üretimi, satışı ve entegrasyonu olan Vanderlande Grubu'nun Türkiye'deki faaliyetleri ise, havaalanlarına bagaj sevkiyat sistemlerinin satışı ve teslimi ile bu sistemlerin bakımı ile sınırlıdır.
- (7) Vive'nin yaklaşık %(.) hissesine NPM Capital N.V. (NPM Capital) sahiptir. Vive'nin yönetim kurulu da tek başına NPM Capital'den oluşmaktadır. Bildirim Formundaki bilgilere göre NPM Capital, ülkemizde başka herhangi bir teşebbüsün yönetiminde yer almamaktadır.

17-12/143-63

- (8) Diğer taraftan Vive'nin dolaylı olarak (Vanderlande Holding vasıtasıyla) %100'üne sahip olduğu VIB'nin Türkiye'de, Vanderlande Industries B.V. Merkezi Hollanda İstanbul Merkez Şubesi adında bir şubesi bulunmaktadır (Vanderlande Türkiye). VIB ve Vanderlande Holding'in yönetim kurulu aynı üyelerden oluşmakta olup, Bildirim Formunda yer alan bilgilere göre bu üyelerin hiçbiri Türkiye'de herhangi bir teşebbüsün yönetiminde yer almamaktadır.
- (9) Vanderlande Grubu'nun faaliyetleri esas olarak üç işkolu altında örgütlenmektedir:
- i. Havalimanları işkolu:* Orta ve büyük ölçekli havalimanlarında kullanılmak üzere bagaj sevkiyat ve otomatik yolcu kontrol noktası ekipmanı tasarımı, üretimi, satışı ve bu ekipman için bakım hizmetleri.
- ii. Depolama işkolu:* Perakende, gıda ve e-ticaret pazarlarında her büyüklükteki dağıtım merkezi için otomatik malzeme elleçleme¹ ekipmanının tasarımı, üretimi, satışı ve bu ekipman için bakım hizmetleri; depo yönetimi, depo kontrolü, sipariş seçme ve gerçekleştirme, otomatik depolama ve çıkarma (ASAR), ayırıştırma, konveyör ve iç taşıma hakkındaki sistemler ve robot sistemleri.
- iii. Paketleme işkolu:* Küresel ve bölgesel entegrasyon şirketleri, paket gönderim piyasası ve posta hizmetleri piyasasında faaliyet gösteren müşteriler tarafından ayırıştırma süreçlerinde kullanılmak üzere paket, elleçleme ekipmanının tasarımı, üretimi, satışı ve bu ekipman için bakım hizmetleri.
- (10) Bunlara ek olarak Vanderlande Grubu, ürünlerin kullanım ömürleri süresince gerekecek hizmetler ve operasyonları kontrol etmek ve yönetmek amacıyla kullanılan entegre yazılım çözümleri de sunmakta olup, Grubun Hollanda, Almanya ve Hindistan'da yazılım geliştirme merkezleri bulunmaktadır.

G.1.2. Devralan: TICO ve Toyota Europe

- (11) Merkezi Japonya, Aichi'de bulunan, Tokyo ve Nagoya borsalarına kayıtlı çok uluslu bir grup olan TICO'nun faaliyetleri dört ana işkolunda örgütlenmiştir:
- i. Otomotiv işkolu:* TICO, otomobil, motor, otomotiv klimaları için kompresör, döküm parçalar ve elektronik bileşenler üretmekte ve satmaktadır. Bu işkolu, TICO'nun satışlarının toplamının %(.....)'unu temsil etmektedir.
- ii. Malzeme elleçleme ekipmanı işkolu:* Malzeme elleçleme ekipmanının (yük kaldırma araçları (forklift kamyonları gibi) üretim ve satışı. Bu işkolu, TICO'nun satışlarının toplamının %(.....)'ini oluşturmaktadır.
- iii. Lojistik işkolu:* Dağıtım merkezlerinin ve karayoluyla taşıma hizmetlerinin planlanması, tasarlanması ve işletilmesi. Bu işkolu, TICO'nun satışlarının toplamının %(.....)'unu temsil etmektedir.
- iv. Tekstil Makineleri:* İplik eğirme makineleri ve dokuma makinelerinin üretim ve satışı. Bu işkolu, TICO'nun satışlarının toplamının %(.....)'unu oluşturmaktadır.

¹ 4458 sayılı Gümrük Kanunu'na göre "elleçleme" gümrük gözetimi altındaki eşyanın asli niteliklerini değiştirmeden istiflenmesi, yerinin değiştirilmesi, büyük kaplardan küçük kaplara aktarılması, kapların yenilenmesi veya tamiri, havalandırılması, kalburlanması, karıştırılması ve benzeri işlemleri ifade etmektedir.

17-12/143-63

(12) TICO'nun Türkiye'deki faaliyetleri ise şu şekilde sayılmıştır:

- *Malzeme elleçleme ekipmanı*: Özellikle forklift olarak da adlandırılan yük kaldırma araçlarının ve kaldırmaç bağlantıları da dahil yedek parçaların bağımsız distribütörler vasıtasıyla satışı.

- *Tekstil*: Türkiye'deki dolaylı iştiraki Uster Teknoloji Ticaret A.Ş. (Uster Türkiye) vasıtasıyla yüksek kalitedeki elyafların, ipliklerin ve kumaşların üretilmesine yönelik test ve izleme ekipmanının satışı ile tekstil makinelerinin satışı. Uster Türkiye, TICO'nun Türkiye'deki tek iştiraki olup Uster Technologies Ltd.'nin sattığı Uster ürünleri için yedek parça ve hizmet sağlamaktadır.

- *Otomotiv*: Araba kompresörlerinin satışı.

(13) Bunların dışında TICO Grubu, Türkiye'ye doğrudan veya Türkiye'de kurulu bulunmayan bazı şirketler vasıtasıyla dolaylı olarak araba kompresörleri ve tekstil makineleri satışı gerçekleştirmektedir.

(14) TICO, merkezi ABD'de bulunan ve malzeme elleçleme otomasyonu, tedarik zinciri yazılımları, endüstriyel kontroller ve robotlar alanında faaliyet gösteren bir sistem entegrasyonu şirketi olan Bastian Solutions, Inc.'i (Bastian) devralma sürecindedir. Bastian, esas olarak ABD'de faaliyet göstermekte olup, ayrıca ağırlıklı olarak Kanada, Meksika, Brezilya, Hindistan ve Avustralya'da satış yapmaktadır. (.....).

(15) 30.09.2016 tarihi itibarıyla (.....) hissedarı bulunan ve yönetim kurulu üyelerinden hiçbiri Türkiye'de faaliyet gösteren başka bir teşebbüsün yönetiminde yer almayan TICO'nun önde gelen bazı hissedarları arasında yaklaşık olarak; %(.....) hisse ile (.....); %(.....) ile (.....); %(.....) ile (.....) ve %(.....) ile (.....) yer almaktadır.

(16) Toyota Europe, TICO'nun tamamına sahip olduğu, İsveç'te kurulmuş ve TICO'nun Avrupa'daki malzeme elleçleme ekipmanı ile ilgili işlerinin holding şirketi olarak hareket eden bir iştirakidir. TICO'nun Avrupa'da faaliyet gösteren ve %100 hisse oranı ile tek başına kontrol ettiği bir başka iştiraki Toyota Material Handling Europe AB olup, bu teşebbüs de malzeme elleçleme ekipmanının üretim ve satışı ile iştigal etmektedir.

(17) TICO, Vive'nin çıkartılmış hisselerinin tamamını Toyota Europe aracılığıyla devralmayı amaçlamaktadır. Öngörülen işlem sonucunda TICO, Vanderlande Grubu'nun tek kontrolüne sahip olacaktır. Bununla beraber TICO, Toyota Europe ve diğer iştiraklerinde herhangi bir kontrol değişikliği söz konusu olmayacaktır.

G.2. İlgili Pazarlar

(18) Bildirim konusu işlem, endüstriyel süreç otomasyonu ve çeşitli ekipman üretim ve satışı pazarlarında faaliyet gösteren Vanderlande Grubu'nun tek kontrolünün; otomotiv, malzeme elleçleme ekipmanı, tekstil ve lojistik pazarlarında faaliyetleri bulunan TICO Grubu'na devredilmesine ilişkindir. Her ne kadar Bildirim Formunda tarafların faaliyetlerinin yatay veya dikey olarak örtüşmediğinden hareketle etkilenen pazar bulunmadığı belirtilmişse de planlanan işlem, "çok pazarlı" bir yoğunlaşma işlemi olup tarafların faaliyetleri arasında tamamlayıcılık ve ikame ilişkileri geçerlidir. Aşağıdaki tabloda tarafların ilişkili faaliyetleri ve faaliyetler arasındaki ilişkiler sunulmuştur:

Tablo 1: Tarafların Faaliyetleri ve Tamamlayıcılık/İkame İlişkileri

Teşebbüs	Faaliyet	İlişkili olduğu faaliyet
TICO	Malzeme elleçleme ekipmanı	Endüstriyel süreç otomasyonu-tamamlayıcı
Vanderlande	Endüstriyel süreç otomasyonu	Malzeme elleçleme ekipmanı-tamamlayıcı
Bastian (TICO devralmayı planlamaktadır.)	Endüstriyel süreç otomasyonu (büyük ölçek)	Vanderlande'nin daha düşük ölçekli süreç otomasyonları-tamamlayıcı/zayıf ikame

17-12/143-63

- (19) Yatay Olmayan Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz'a (Kılavuz) göre çok pazarlı yoğunlaşmalar, birbirleriyle tamamlayıcılık ya da zayıf ikame ilişkisi olan veya aynı ürün serisi içinde yer alan ürünlerin sağlayıcıları arasındaki işlemlerdir. Yani bu tür yoğunlaşmalarda, birleşen teşebbüslerin arasındaki ilişki ne tam anlamıyla yatay (aynı ilgili pazarda bulunma) ne de dikey (sağlayıcı-alıcı ilişkisi) türde bir ilişkidir².
- (20) Bildirim Formunda yer verilen bilgilere göre de TICO'nun faaliyetleri ile Vanderlande'nin faaliyetleri arasında tamamlayıcılık ve zayıf ikame ilişkileri mevcuttur. Şöyle ki; TICO'nun dengelenmiş yük kaldırma araçları ve depolama ekipmanını içeren malzeme elleçleme faaliyetleri, Vanderlande'nin endüstriyel otomasyon süreçlerini tamamlayıcı niteliktedir. Yine esasen ABD'de faaliyet gösteren ve TICO'nun bünyesine katmayı planladığı Bastian ile Vanderlande'nin ölçekleri farklı olmak üzere endüstriyel otomasyon süreçleri pazarında faaliyet gösterdikleri; bu bağlamda aralarında tamamlayıcılık ve zayıf ikame ilişkileri bulunduğu görülmektedir. Bununla beraber halihazırda TICO'nun Türkiye'deki faaliyetleri, esas olarak malzeme elleçleme ekipmanı (yük kaldırma araçlarının ve hizmet parçalarının satışı) ve tekstil odaklıdır. Vanderlande ise halihazırda sadece Türkiye'deki havalimanlarına bagaj sevkiyat sistemlerinin satış ve bakımını gerçekleştirmektedir. Her ikisi de çok uluslu olarak faaliyet gösteren işlem taraflarının mevcut ve Bastian'ın devri sonrası tamamlayıcılık ve ikame ilişkisi içinde olan faaliyetlerinin incelenmesi dinamik bir değerlendirme için gerekli görülmektedir.
- (21) Bu bağlamda ilgili ürün pazarları; "Endüstriyel otomasyon süreçleri pazarı" ve "Malzeme elleçleme ekipmanının üretim ve satışı pazarı" olarak belirlenmiştir. İlgili coğrafi pazar ise, işlem taraflarının üretim ve satışını yaptığı ürünlerin ülke genelinde arz/talep yapıları açısından farklılık göstermemesinden dolayı "Türkiye" olarak tanımlanmıştır.

G.3. Değerlendirme

- (22) Bildirim konusu işlem, Vanderlande Grubu'nu oluşturan şirketlerin %100 oranındaki hisselerinin TICO ve onun tek kontrolündeki Toyota Europe tarafından devralınmasına ilişkindir. İşlemin temelini 22.03.2017 tarihinde Vanderlande Grubu'nun ana hissedarı NPM Capital ve diğer hissedarlar ile Toyota Europe arasında imzalanmış olan "Vive B.V.'nin Çıkarılmış ve Mevcut Hisselerinin Tamamının Alım ve Satımı Sözleşmesi" oluşturmaktadır. İşlemin tamamlanması halinde devre konu Vanderlande Grubu şirketlerinin tüm payları ve tek kontrolü Toyota Europe ve dolayısıyla TICO'ya geçeceğinden kontrol yapısında kalıcı olarak değişiklik meydana gelecektir. Bu bağlamda bildirim konusu işlem, 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralmadır. Öte yandan işlem taraflarının cirolarının anılan Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen eşikleri aştığı, dolayısıyla işlemin izne tabi olduğu görülmektedir.
- (23) Yukarıda değinildiği gibi işlem iki ürün pazarında tamamlayıcılık ve zayıf ikame ilişkisi sebepleriyle çok pazarlı bir yoğunlaşma işlemidir. Kılavuz'un 91. paragrafında vurgulandığı üzere, çok pazarlı yoğunlaşmaların hâkim durum yaratma veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirme ve bunun bir sonucu olarak rekabeti önemli ölçüde azaltabilme ihtimalinin oldukça düşük olduğu kabul edilmektedir. Yapılacak hâkim durum değerlendirmesinde rekabet üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerin yanında etkinlik kazanımları gibi olumlu sonuçlar da dikkate alınmaktadır. Bu doğrultuda öncelikle tarafların ilgili pazarlarda ülkemizde sahip oldukları pazar payları ve ilgili pazarlardaki rekabet koşulları ortaya konmalıdır. Bu sayede tek taraflı ve koordinasyon doğurucu etkilerin gerçekleşebilme ihtimali değerlendirilebilecektir.

² Bkz. Kılavuz, par. 90.

17-12/143-63

- (24) İlgili ürün pazarlarından ilki olan ve devre konu Vanderlande Grubu'nun faaliyet gösterdiği "endüstriyel otomasyon süreçleri" pazarında ülkemizde aktif teşebbüsler ve payları aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 2: Türkiye-Endüstriyel Otomasyon Süreçleri Pazarı

Teşebbüs	Pazar Payı (2016, %)
Vanderlande Grubu	(.....)
TGW	(.....)
SSI Schaefer	(.....)
Loadmaster	(.....)
Diğerleri	(.....)

- (25) Görüldüğü üzere pazarın gerek %40 genel pazar payı eşiği gerekse de HHI kriteri (2500 ve üzeri) açısından yoğunlaşma derecesi çok yüksek değildir. Diğer taraftan ikinci ilgili ürün pazarı olan "malzeme elleçleme ekipmanının üretimi ve satışı pazarı"nda faal olan devralan taraf TICO'nun ülkemizdeki payı yaklaşık %(.....)'dur. Dolayısıyla her iki ilgili ürün pazarında da tarafların hâkim durumuna işaret eden ve dolayısıyla dışlayıcı ve koordinasyon doğurucu davranışları doğuracak bir yapı söz konusu değildir.
- (26) Çok pazarlı birleşmelerde tek taraflı davranış ile rakiplere pazar kapama bağlama, paket satış ve diğer dışlayıcı davranışlar ile gerçekleştirilmektedir. Bildirim Formundaki bilgilere göre, işlem taraflarından Vanderlande'nin halihazırda ülkemizde yalnızca havalimanlarında "*check-in çözümleri, yolcu kontrol noktası çözümleri, entegre bagaj yeri izleme çözümleri, bagaj taşıma çözümleri, erken çanta depolama, otomatik ayırıştırma çözümleri, uçuş bagaj çözümleri (yan bant konveyörler veya döner sistemler), varış ve transfer bagaj tahliye çözümleri ve bagaj geri almaya yönelik döner sistemleri*"ni içeren otomasyon süreçlerinde faaliyet gösterdiği görülmektedir. TICO'nun bu süreçlerle tamamlayıcılık arz eden ürünleri arasında ise "*elle çalıştırılan paletli yük kaldırma araçları, elektrikli paletli yük kaldırma araçları, elektrikli istifleme araçları, yükseğe erişen yük kaldırma araçları ve çok dar koridorlar için yük kaldırma araçları*" yer almaktadır. Bununla beraber TICO'nun ikinci ilgili ürün pazarını oluşturan "malzeme elleçleme ekipmanının üretim ve satışı" pazarında Türkiye'de sahip olduğu pazar payının düşük olması, aralarında tamamlayıcılık bulunan bu iki pazarda bildirim konusu işlem için rekabetin önemli ölçüde azaltılması riskinin oluşmadığını göstermektedir.
- (27) Diğer yandan, TICO'nun bünyesine katmayı planladığı ve esasen Amerika ve Avustralya bölgelerinde faaliyet gösteren ve ülkemize hiçbir satış gerçekleştirilmemiş olan Bastian da Vanderlande Grubu gibi endüstriyel otomasyon süreçlerinde faaldir. Ancak Bastian'ın işi Vanderlande Grubu'nun işinden ölçek, müşteri nitelikleri ve stratejik açılardan ayrılmaktadır. Şöyle ki; (.....**TİCARİ SIR**.....). Buna ilaveten, Bastian hizmet üst değeri eşliğini (.....) Euro olarak belirlemişken aynı eşik değer Vanderlande için (.....) Euro'dur. Bu bağlamda Bastian ve Vanderlande'nin ürün ve hizmetleri arasında tamamlayıcılık ve zayıf ikame ilişkileri bulunsa da Bastian'ın coğrafi olarak Amerika'ya odaklanması ve Vanderlande'nin ülkemizdeki pazar payının genel koşullar da (kartele yatkın olmayacak sayıda oyuncu varlığı gibi) dikkate alındığında riskli eşikte olmamasından dolayı işlem sonrasında hâkim durum yaratılması ya da hâkim durumun güçlendirilmesi yoluyla herhangi bir tek taraflı ya da koordinasyon doğurucu etki ortaya çıkması söz konusu olmayacaktır.
- (28) Pazar kapama davranışının gerçekleşebilmesi için özellikle *imkan* olmak üzere, *imkan* ve *güdü* unsurlarının varlığı önemlidir. Yukarıda yer verilen pazar payları ve pazar yapılarının, her iki ürün pazarı için de, işlem taraflarına pazar gücü ve pazar kapama imkanı verecek nitelikte olmadığı ve devralma işlemi sonrasında oluşacak teşebbüsün pazar kapamaya yol açacak pazar gücüne sahip olmayacağı anlaşıldığından, işlem ile herhangi bir pazarda rekabetçi endişenin ortaya çıkmayacağı kanaatine varılmıştır.

17-12/143-63

H. SONUÇ

- (29) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.